

نقش دلالت‌های فرهنگی اجتماعی بر شکل خیمه

(مطالعه موردی: سیاچادر بختیاری و آغج اوی ترکمن)

مهندس نورالدین پیرخضری*، دکتر محمدصادق فلاحت**

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۱۲/۰۶ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۵/۰۷/۱۹

چکیده

انسان برای تجلی بودن با بهره از طبیعت و کنش فرهنگ «خانه» را بنا نهاد و در بنیادی‌ترین شکل آن سازه «خیمه» برپا شد. این مقاله با بهره از مفهوم نشانه‌شناسی در حیطه «وجه کاربردی»، «نحوی» و «معنایی» نشانگی با روش تحلیل کیفی ناشی از تطبیق دو گونه خیمه با بسترهای ناهمگون، بر چگونگی وزنی وجه فرهنگی اجتماعی نسبت به علیت کارکردی اقلیم، مصالح، تکنیک و تظاهراتش در شکل (دال) می‌پردازد. نتایج معلوم می‌دارد که نه تنها «دلالت‌های» فرهنگی و آرمانی بر تکوین شکل خیمه، با وجود علل محسوس طبیعی نقش «محوری» داشته بلکه فراتر از آن علل طبیعی، در بستر هر فرهنگی در مفهوم «چرخه فرهنگ_ طبیعت» به ماهیت فرهنگی بر می‌گردد، بنابراین هیچ علیت طبیعی بر شکل خانه در ماهیت خود، طبیعی صرف نبوده بلکه در این چرخه معنا و هیئت فرهنگی اجتماعی به خود می‌گیرد.

واژه‌های کلیدی

خودشناسی، طراحی معماری، پدیدارشناسی، نمادگرایی، سکنی‌گزینی

* عضو هیئت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مسجد سلیمان، ایران. (مسئول مکاتبات) Email: Nor.pir5990@gmail.com

** دکتری معماری، دانشیار گروه معماری، دانشگاه زنجان، ایران. Email: Safalahat@znu.ac.ir